

**ՄՅԱՄՆԻԿ ԵՍՈՑԱՆ
(ԵԿՏԱ)**

**ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԱՐՎԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐԸ «ԱՐԵԳ»
ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԻ ԷԶԵՐՈՒՄ 2010-2015 ԹԹ.**

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության Կահիրեի մասնաճյուղի ֆինանսավորմամբ 2010 թ. առաջսօր լույս է տեսնում «Արեգ» պարբերականը, որը շարունակում է կատարել «Արև» օրաթերթի արաբերեն հավելվածի առաքելությունը: «Պատահական չէ, որ պարբերականը «Արեգ» անվանումը ստացավ», - նկատում է արաբ հետազոտող Մուհամմադ Ռիֆաթ ալ Իմամը «Վերադարձ դեպի սկիզբ» հոդվածում, որտեղ հեղինակը ներկայացնում է պարբերականի ստեղծման պատմությունը¹:

«Արև»-ի արաբերեն հավելվածի նման «Արեգ» պարբերականի հիմնական նպատակը հայ-արաբական՝ մասնավորապես հայ-եգիպտական հարաբերություններն ամրապնդելն է: ՀԲԸՄ արաբերեն պարբերականի օգնությամբ ցանկանում է խորացնել հայ և արաբ ժողովուրդների միջև մշակութային կապերը: Հայկական բովանդակությամբ թեմաներից բացի «Արեգ» պարբերականը անդրադարձել է նաև արաբական բովանդակությամբ տարաբնույթ թեմաների լուսաբանմանը: «Արեգ» պարբերականը «Արև»-ի արաբերեն հավելվածի նման ձգտել է ուշադրության կենտրոնում պահել եգիպտահայ արվեստագետների գործունեության լուսաբանումը և արաբախոս ընթերցողի շրջանում վառ պահել նրանց հիշատակը:

Եգիպտահայ համայնքը 20-րդ դարում նշանակալից հաջողություններ ունեցավ կերպարվեստի բնագավառում: Կերպարվեստի տարբեր ճյուղեր բավականին շահութաբեր էին՝ հնարավոր դարձնելով նկարչական դպրոցների, ցուցասրահների և ցուցահանդեսների առկայությունը: Կահիրեում և Ալեքսանդրիայում գործում էին Լեոնարդո դա Վինչիի նկարչական դպրոցը, բազմաթիվ ցուցասրահներ, որոնք զբաղվում էին նկարների առևտրով: Այդ միջավայրում ապրեցին և ստեղծագործեցին մի շարք հայ նկարիչներ և քանդակագործներ, որոնք պատվավոր տեղ են գրավում եգիպտական կերպարվեստի պատմու-

¹ Արեգ, Կահիրե, 2010, № 1, էջ 1 (արաբերեն):

թյան մեջ: Չնայած եգիպտահայ մամուլը՝ հատկապես «Արև» օրաթերթը, բազմիցս անդրադարձել է եգիպտահայ նշանավոր արվեստագետների կենսագրության ու ստեղծագործական գործունեության լուսաբանմանը, «Արեգ» պարբերականը ևս պարբերաբար վերհիշում է հայազգի նշանավոր արվեստագետներին և համառոտ կենսագրական և ստեղծագործական տեղեկություններ հաղորդում ընթերցողին:

Արաբերեն պարբերականը եգիպտահայ արվեստագետների առաջին սերնդի ներկայացուցիչներից մեծապես արժևորում է Երվանդ Դեմիրճյանի ու Վահրամ Մանավյանի արվեստը: Երվանդ Դեմիրճյանը ստեղծագործել է դիմանկարներ, ինչպես նաև կրոնական բնույթի նկարներ, որոնք այսօր փակցված են Եգիպտոսի հայկական եկեղեցիների պատերին: Հայազգի արվեստագետի մահից հետո նրա աշխատանքները, որոնք իրենցից ներկայացնում էին 49 եգիպտացի տղամարդու և կնոջ դիմանկարներ, 161 բնապատկերներ, քաղաքային նկարներ և այլն, 1939 թ. տեղափոխվեցին Կահիրեի Հայ Առաքելական պատրիարքարան: Բացի այդ՝ հայազգի արվեստագետը իր կյանքի ընթացքում ստեղծագործել է 16 յուղաներկով, 10 ջրաներկով նկարված նկար: Ընդհանուր առմամբ Երվանդ Դեմիրճյանի նկարների հավաքածուն ներառում է 236 կտավ²:

Եգիպտահայ նշանավոր արվեստագետներից է Վահրամ Մանավյանը: Ալեքսանդրիայում ապրած տարիներին զբաղվել է նկարչությամբ, յուղաներկերով նկարել է Ալեքսանդրիայի քաղաքային, ծովափնյա տեսարաններ: 1951 թ. կազմակերպում է անհատական ցուցահանդես, որին ներկայացված էր արվեստագետի 60-ից ավելի յուղաներկով և ջրաներկով կատարված աշխատանքները: 1952 թ. Վահրամ Մանավյանի մահից հետո նրա աշակերտ հայազգի արվեստագետ Հովհաննես Դաջիբջյանը Մանավյանի բարեկամներից գնում է 50-60 նկար: Դրանից հետո ոչ ոք չգիտի Վահրամ Մանավյանի նկարների ճակատագիրը: Արվեստագետ Հարութ Սասունյանը նշում է, որ եգիպտական հին ֆիլմերը դիտելու ընթացքում նկատել է, որ որոշ ֆիլմերի դեկորացիաներ պարունակում են Մանավյանի բնապատկերները³:

Եգիպտահայ ավագ սերնդի հայտնի արվեստագետներից է Արման Արնաուտյանը, ով առավել հայտնի է Ալբան ազգանունով: Առաջին

² Նույն տեղում, 2015, № 57, էջ 14-20:

³ Նույն տեղում, 2015, № 57, էջ 23:

աշխարհամարտի ավարտից հետո հայազգի արվեստագետը մեկնում է Փարիզ, այնուհետև՝ Բրյուսել, ուր մի քանի տարի աշխատելուց հետո անձնական նկարչական արվեստանոց է բացում և շատ կարճ ժամանակահատվածում մեծ բարձունքների հասնում: Երկար տարիներ Բրյուսելում ապրելուց հետո Արման Ալբանը մեկնում է Փարիզ, որտեղ ևս արվեստանոց է բացում: Այստեղ հայազգի արվեստագետը մեծ ճանաչում է ձեռք բերում, և նրա արվեստանոցում նկարներ էին պատվիրում բազմաթիվ ճանաչված անհատականություններ: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին Ֆրանսիայում կտրուկ վիճակը վատթարանում է, և Արման Ալբանը ստիպված թողնում է Փարիզը և 1940 թ. վերադառնում Եգիպտոս, որտեղ ապրում և ստեղծագործում է մինչև 1961 թ.⁴:

Արաբերեն պարբերականը եգիպտահայ արվեստագետների երկրորդ սերնդի ներկայացուցիչներից մեծապես կարևորում է Տիրան Կարապետյանի, Պարույր Պարտիզպանյանի, Առաքել Պատրիկյի, Ալեքսանդր Սարուխանի, Օնիկ Ավետիսյանի, Արամ Ալբանի և Վահան Հովհաննի արվեստը: 20-րդ դարի Եգիպտոսի նշանավոր արվեստագետներից է երգիծաբան Ալեքսանդր Սարուխանը, ով համարվում է նաև Մերձավոր Արևելքի խոշորագույն ծաղրանկարիչներից մեկը: Նա 20-րդ դարում Եգիպտոսում մեծ վերելք ապրած քաղաքական երգիծանքի հիմնադիրներից է: Եգիպտացի արվեստագետ Ահմադ Սաբիթ Տուշանը նշում է, որ Սարուխանը Եգիպտոսում իրեն երջանիկ էր զգում և՛ որպես անհատ, և՛ որպես արվեստագետ: «Եգիպտոսում ամուսնացավ, դուստր ունեցավ»⁵, - իր հուշերում հիացմունքով նշում է արաբ արվեստագետը և խոստովանում, - «Սարուխանից շատ բան եմ սովորել»⁶:

Եգիպտահայ հասարակական-քաղաքական գործիչ Պերճ Թերզյանը, Ալեքսանդր Սարուխանին ներկայացնելով Շարլ Ագնավուրի ու Վիլյամ Սարոյանի հետ, նշում է, որ վերոնշյալ հայազգի գործիչները, պահպանելով իրենց հայկական արմատները, միևնույն ժամանակ իրենց նոր հայրենիքներում դարձան տեղի հասարակության կողմից հարգված ու լիիրավ անդամներ⁷:

⁴ Նույն տեղում, 2015, № 53, էջ 7-14:

⁵ Նույն տեղում, 2014, № 51, էջ 19:

⁶ Նույն տեղում, էջ 14:

⁷ «Արև», Կահիրե, 1998, № 10, էջ 1-4 (արաբերեն):

1967-1973 թթ. ընթացքում Ալեքսանդր Սարուխանը շուրջ 90 երգիծապատկերներ է նկարել, որոնցում արտահայտված են Եգիպտոսի արտաքին և ներքին քաղաքականության կարևորագույն իրադարձությունները: Ալեքսանդր Սարուխանի երգիծապատկերներում արտացոլված են 1971 թ. Եգիպտոսի նախագահի պաշտոնը ստանձնած Անվար Սադաթի որդեգրած արտաքին և ներքին քաղաքականությունը, որի ընթացքում մի շարք արմատական փոփոխություններ իրականացվեցին⁸:

Սարուխանը պատկերել է նավթի գործոնը միջազգային հարաբերություններում. մասնավորապես մի երգիծապատկեր է պատկերել, որում ներկայացվում է, թե ինչպես են արաբական երկրները փորձում նավթի գործոնը օգտագործել որպես քաղաքական լծակ արևմտյան պետությունների քաղաքականության վրա ազդելու համար⁹: Սարուխանն իր աշխատանքներում անդրադարձել է նաև Եգիպտոսում զինվորականների դերի լուսաբանմանը, որոնք առաջուր շարունակում են կարևոր դերակատարում ունենալ երկրի պետական կառավարման գործում¹⁰:

Ալեքսանդր Սարուխանը իր երգիծապատկերներում պատկերել է Սուեզի ջրանցքի ազգայնացումը, արաբախորայելական պատերազմները, Ասուանի ջրամբարի կառուցումը, մերկացրել Եգիպտոսի հասարակական-քաղաքական կյանքում առկա խնդիրները¹¹: Ալեքսանդր Սարուխանը ստեղծագործական կյանքի ընթացքում ստեղծագործել է մոտ 40000 երգիծապատկեր, որոնք տպագրվել են արաբական, հայկական և ֆրանսիական մամուլի էջերում¹²:

Ալեքսանդր Սարուխանի ծննդյան 100-ամյակի կապակցությամբ Եգիպտոսում տեղի ունեցան տարբեր մշակութային միջոցառումներ: Նախ 1998 թ. դեկտեմբերի 6-14 տեղի ունեցավ երգիծաբանի հոբելյանական ցուցահանդեսը, որի ընթացքում ցուցադրվեց հայ երգիծաբանի մոտ 100 աշխատանք: Այնուհետև Գահիբեի Հայկական Բարեգործական ընդհանուր միությունը թողարկեց Ալեքսանդր Սարուխանի լավագույն աշխատանքների ալբոմը, իսկ 1998 թ. դեկտեմբերի 14-ին տեղի ունեցավ

⁸ «Արեգ», 2013, № 40, էջ 11-12:

⁹ Նույն տեղում, էջ 12-13:

¹⁰ Նույն տեղում, էջ 6-15:

¹¹ Նույն տեղում, 2014, № 42, էջ 24-25:

¹² Սարուխան Ա., Մենք մեր ակնոցով, Գահիբե, 1962, էջ 5:

հորեյարի հիշատակին նվիրված ֆորում, որի ընթացքում մասնակիցները հանդես եկան նրա կյանքի ու գործունեության, Եգիպտոսում երգիծանքի վերաբերյալ զեկուցումներով¹³։ Ի պատիվ հայազգի նկարչի՝ Կահիրեի քաղաքապետի 2006 թ. 2663 որոշմամբ Կահիրեի փողոցներից մեկը վերանվանվեց Ալեքսանդր Սարուխանի անունով¹⁴։

Արվեստագետ Օնիկ Ավետիսյանի ծննդյան կապակցությամբ «Արեգ»-ը տեղեկություններ է հաղորդում եգիպտահայ արվեստագետի կյանքի և ստեղծագործական գործունեության կարևոր էջերի մասին¹⁵։ Օնիկ Ավետիսյանի վաղ շրջանի գրաֆիկական նկարներում պատկերված են Ավստրիայի և Իտալիայի տեսարաններ, Հալեպի և Կահիրեի հին թաղամասերի պատկերներ¹⁶։

1930-ականն թթ. պատկերում է Կիպրոսի տարբեր վայրերի, Ասուան և Լուքսոր քաղաքների տեսարաններ, որոնք հիմնականում յուզաներկով նկարված աշխատանքներ են։ Իր կյանքում շատ է ճանապարհորդել հայազգի արվեստագետը։ Մասնավորապես 1946 թ. Մեկնում է Ասուան, ապա 1951 թ.՝ Եվրոպա, այցելում Իտալիայի բազմաթիվ քաղաքներ¹⁷։

Օնիկ Ավետիսյանը նաև հռչակածներն է տպել «Արև» օրաթերթում եգիպտահայ արվեստագետների, Եգիպտոսի մշակութային կյանքի մասին։ «Եգիպտահայ արվեստագետների ընկերություն» միությունը առաջարկեց նրան 100-150 էջանոց գիրք տպել եգիպտահայ արվեստագետների մասին։ Ուր տարի տևած քրտնաջան աշխատանքից հետո տարբեր աղբյուրներից հավաքելով արժեքավոր նյութեր եգիպտահայ արվեստագետների մասին՝ Օնիկ Ավետիսյանին հաջողվեց ավարտին հասցնել գրքի շարադրումը¹⁸։ Այն 1200 տպաքանակով լույս տեսավ 1959 թ., որի 494 էջերում 350 արվեստագետների, վերջիններիս 500-ից ավելի նկարների մասին արժեքավոր տեղեկություններ են ամփոփված¹⁹։ Լիբանանում ապրած տարիներին Օնիկ Ավետիսյանի մի շարք

¹³ «Արև», 1999, № 13, էջ 11։

¹⁴ Նույն տեղում, 2007, № 111, էջ 17։

¹⁵ «Արեգ», 2014, № 52, էջ 3-12։

¹⁶ Նույն տեղում, 2014, № 51, էջ 3։

¹⁷ Նույն տեղում, էջ 4։

¹⁸ Ռիֆաթ ալ-Իմամ Մ., Հայերը Եգիպտոսում 1896-1961 թթ., Կահիրե, 2003, էջ 614 (արաբերեն)։

¹⁹ «Արեգ», 2014, № 51, էջ 6։

արժեքավոր գործեր ավարտին հասցրեց. մասնավորապես 6 կրոնական բնույթի նկարներ ստեղծագործեց Բեյրութի Սուրբ Նշան եկեղեցու պատերը զարդարելու համար²⁰: 1930-ականներին Օնիկ Ավետիսյանը նաև մոտ 15 քանդակներ է ստեղծագործել, որոնց մեծ մասը կիսանդրիներ են եղել: Դրանցից նշանավորները իր հոր՝ Հակոբ Ավետիսյանի, Պողոս Նուբար փաշայի և Տիգրան Աբրոյանի կիսանդրիներն են: Հայազգի արվեստագետի աշխատանքների ընդհանուր թիվը 125-130 է²¹:

Ամփոփելով Օնիկ Ավետիսյանի ստեղծագործական գործունեությունը՝ կարող ենք փաստել, որ հայազգի արվեստագետը իրեն փայլուն դրսևորել է վեց տարբեր ոլորտներում՝ փորագրության, նկարչության, քանդակագործության, եգիպտահայ պատմության ուսումնասիրման, ինչպես նաև դասավանդել և տասնյակ հոդվածներ է գրել եգիպտահայ նշանավոր արվեստագետների մասին:

Պարբերականը եգիպտահայ արվեստագետների երրորդ սերնդից առանձնացնում է Գրիգոր Մկրտչյանին, Աշոտ Ջորյանին, Արթին Տուբայանին, Արտավազ Յուզաթալյանին, Բյուզանդ Ջոջամանյանին, Հրանտ Անդրանիկյանին, Սիմոն Շահրիբյանին, Սիմոն Սամսոնյանին, Ջոն Փափազյանին, Հովհաննես Դազիբջյանին:

Հրանտ Քեշիշյանն արվեստագետներ Աշոտ Ջորյանի և Սիմոն Սամսոնյանի ծննդյան 100-ամյակների կապակցությամբ ընթերցողին արժեքավոր տեղեկություններ է հաղորդում վերջիններիս կյանքի ու ստեղծագործությունների մասին: Եվրոպայում սովորելու ընթացքում Աշոտ Ջորյանը մասնագիտացավ կանանց մերկ նկարների ստեղծագործելու գործում²²:

Իր կյանքի ընթացքում կազմակերպել է 9 անհատական ցուցահանդես՝ այդ թվում Հալեպում և Բեյրութում: Բացի այդ՝ հայազգի արվեստագետը մասնակցել է 1945 թ., 1953 թ., 1958 թ. և 1962 թ. Արվեստագետների միության ցուցահանդեսներին, 1949 թ. և 1952 թ. Փարիզում և Վիեննայում կազմակերպված ցուցահանդեսներին²³:

1968 թ. մեկնում է Միացյալ Նահանգներ քրոջ մոտ և այնտեղից վերադառնալուց հետո ծանր հիվանդանում է, որից հետո 1970 թ.

²⁰ Նույն տեղում:

²¹ Նույն տեղում, 2014, № 52, էջ 3-11:

²² Նույն տեղում, 2015, № 59, էջ 17:

²³ Նույն տեղում, էջ 19:

կյանքից հեռանում է եգիպտահայ նշանավոր արվեստագետը: Քանի որ երեխաներ չունեն, նրա նկարչական ժառանգությունը բաժանվեց երեք մասի, որից երկուսը անցավ քույրերին, իսկ երրորդը՝ ամենամեծ բաժինը (մոտ 210 նկար), ուղարկվեց Հայաստանի ազգային պատկերասրահ: Աշոտ Ջորյանի աշխատանքներում մոտ 1/3-ը դիմանկարներ են՝ մասնավորապես կանանց դիմանկարներ, որոնցում հեղինակը պատկերել է կնոջ գեղեցկությունը: Աշոտ Ջորյանի աշխատանքներում մեծ թիվ են կազմում նաև ծաղիկները, բնապատկերները, ծովային նկարները, քաղաքային տեսարանները: Բացի այդ՝ Աշոտ Ջորյանը կրոնական բնույթի նկարներ է ստեղծագործել, որոնք զարդարում են Կահիրեի Հայ Առաքելական եկեղեցու պատերը²⁴:

Եգիպտացիների շրջանում մեծ հեղինակություն վայելող արվեստագետներից է Սիմոն Սամսոնյանը, ով ստեղծել է բազմաթիվ նկարներ, որոնցում պատկերել է երաժիշտների, իր երեխաների դիմանկարները: Սամսոնյանի նկարներում մեծ տեղ են գրավում նաև կնոջ ու երեխայի վերաբերյալ պատկերները՝ շաղախված տխրությամբ ու ցավով²⁵:

Եգիպտահայ արվեստագետների շարքում առավել հայտնի արվեստագետներից է նկարիչ Բյուզանդ Ջոջամանյանը, ում ծննդյան 100-ամյակի կապակցությամբ արաբերեն պարբերականը ընթերցողին ներկայացնում է հայազգի նկարչի կյանքն ու գործունեությունը: «Արեգ»-ը անդրադառնում է 1950-1960-ականներին տեղի ունեցած հայազգի արվեստագետների 26 անհատական ցուցահանդեսներից մի քանիսի լուսաբանմանը²⁶:

Ստեղծագործական վաղ շրջանում Բյուզանդ Ջոջամանյանը վառ գույներով պատկերել է բնության տեսարաններ, դիմանկարներ, ծաղիկներ և այլն: 1940-1960-ական թթ. ստեղծագործած աշխատանքներում գերիշխում են զգացմունքային նկարները: Այս շրջանում Բյուզանդ Ջոջամանյանը սկսում է պատկերել մարդկային հարաբերությունները, նկարում բազմաթիվ կտավներ սիրո, ընտանիքի և ընկերության վերաբերյալ: Արաբերեն պարբերականը հայազգի արվեստագետի աշխատանքներից առանձնացնում և արժեվորում է «Նրանց աշխարհը» կտավը, որում պատկերված է եգիպտական ավանդական գյուղացու ընտա-

²⁴ Նույն տեղում, էջ 15-21:

²⁵ «Արև», 1999, № 17, էջ 8-11:

²⁶ «Արեգ», 2010, № 3, էջ 4-11:

նիքը, և «Մայրն ու նրա երեխաները» կտավը, որում հեղինակը պատկերել մայրիկին և նրա երեխաներին: Այս կտավում հայագգի արվեստագետը արտահայտել է Մեծ Եղեռնի տարիներին հայ ժողովրդին՝ այդ թվում իր ընտանիքին պատած վիշտը: 1970-1980-ական թթ. Ստեղծագործած աշխատանքներում զգացմունքային բնույթի նկարներն իրենց տեղը զիջում են ապագայի հանդեպ լավատեսությամբ, հույսով ու հավատով համեմված նկարներով²⁷:

Եգիպտահայ երրորդ սերնդի անվանի արվեստագետներից է Հովհաննես Դազիբջյանը, ով ծնվել է 1925 թ. Կահիրեում: Որպես արվեստագետ ստեղծագործել է մինչև 1966 թ., երբ ծանր սոցիալական պայմանների պատճառով, նկարչությունը շարունակելու մոտիվացիայի բացակայության պայմաններում թողեց նկարչությունը: Հովհաննես Դազիբջյանը 1953 թ. կազմակերպել է իր առաջին և վերջին անհատական ցուցահանդեսը: 1950-1960 թթ. հայագգի արվեստագետը ստեղծագործել է յուղաներկով 50-60 աշխատանք, որոնցում պատկերված են հիմնականում Կահիրեի քաղաքային տեսարաններ: 1960-ականների սկզբներին մի քանի տարի աշխատել է ջրաներկով՝ ստեղծելով մի քանի նկարներ: Բացի այդ՝ Հովհաննես Դազիբջյանը զբաղվել է դեկորացիաների, յուղաներկերով նկարների բարեկարգմամբ վերականգնելու գործով: Այս ոլորտում նրա կատարած ամենահայտնի աշխատանքը անվանի արվեստագետ Տիրան Կարապետյանի 90 նկարների վերականգնումն էր, որը կատարել է 1981-1983 թթ.: Ինչևէ, երկարատև դադարից հետո Հովհաննես Դազիբջյանը շարունակել է ստեղծագործել և մասնակցել է 2008 թ. Ալեքսանդրիայում և 2009 թ. Կահիրեում կազմակերպված ցուցահանդեսներին²⁸:

Եգիպտահայ երրորդ սերնդի նշանավոր արվեստագետներից էր նաև Սիմոն Շահրիբջյանը, ում ընտանիքը սերում է Արևմտյան Հայաստանի Սվազ նահանգից: Սիմոն Շահրիբջյանի վաղ շրջանի աշխատանքներում տիրապետող են արտաքին միջավայրի տեսարանները, հետագա շրջանի աշխատանքներում զգացվում է ֆրանսիական նկարչության ազդեցությունը: Այնուհետև հայ արվեստագետի աշխատանքներում մեծ տեղ են գրավում անհատական նկարները, դիմանկարները,

²⁷ Նույն տեղում, էջ 10-11:

²⁸ Նույն տեղում, 2015, № 57, էջ 23-24:

իսկ Սիմոն Շահրիբյանի արվեստի վերջին շրջանում գերակշռում են նոր ռեալիզմի ոճին հատուկ նկարներ²⁹:

Արաբերեն պարբերականը ժամանակակից եգիպտահայ արվեստագետներից առանձնացնում է Հակոբ Հակոբյանին, Հովհաննես Դանգյանին, Նորա Ագարայանին, Արմենուհի Ժամկոչյանին, Շուշան Էդոյանին, Ռոզ Փափազյանին, Վահե Մուղայանին, Շանթ Ավետիսյանին, Մարգարիտա Բալտիսյանին, Հրանտ Քեշիշյանին, Սարգիս Տուսոնյանին, Վահան Թեյլանին, Արման Հակոբին, Ալին Ջիզմաշյանին, Մարի Արթինյանին և Գեղամ Ճաղայանին ու համառոտ ներկայացնում վերջիններիս ստեղծագործական գործունեությունը³⁰:

20-րդ դարի ընթացքում Եգիպտոսում ապրեցին և ստեղծագործեցին հայազգի բազմաթիվ արվեստագետներ, որոնք մեծ ներդրում ունեցան Եգիպտոսում արվեստի զարգացման գործում: Առանձնապես մեծ հաջողությունների հասան եգիպտահայ նկարիչները: «Արեգ» պարբերականը ձգտել է ուշադրության կենտրոնում պահել եգիպտահայ արվեստագետների գործունեության լուսաբանումը և արաբախոս ընթերցողի շրջանում վառ պահել նրանց հիշատակը: Արաբերեն պարբերականը մեծապես արժեվորում է եգիպտահայ անվանի արվեստագետների գործունեությունը և արժեքավոր տեղեկություններ հաղորդում վերջիններիս մասին:

**MYASNIK YESOYAN
(EU)**

THE EGYPTIAN-ARMENIAN ARTISTS IN THE PAGES OF MAGAZINE AREG IN 2010-2015

In the 20th century many Egyptian artists lived and worked in Egypt and they made a great contribution to the development of art. Especially the Egyptian-Armenian artists achieved great success. The magazine "Areg" sought to keep the attention on elucidation of activities of Egyptian-Armenian artists and keep their memory alive for the Arabic readers. The Arabic magazine greatly appreciates the activities of Egyptian – Armenian famous artists and gives valuable information about them.

²⁹ Նույն տեղում, 2011, № 17, էջ 7-8:

³⁰ Նույն տեղում, էջ 16-25: